

Силабус курсу Митна справа

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-професійна програма – «Фінанси»

Рік навчання: III, Семестр: V

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська.

Керівник курсу

ПП

кандидат економічних наук, доцент
Герчаківський Святослав Дем'янович

Контактна інформація svather@ukr.net, +380503704453

Опис дисципліни

Дисципліна «Митна справа» належить до блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Дисципліна спрямована на формування теоретичних знань щодо сутності та особливостей реалізації митної справи, функціонування митних інституцій в державі, здійснення митної політики через митно-тарифні та нетарифні інструменти, використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, набуття практичних навичок використовувати одержані знання для обґрунтування складних професійних рішень і вирішення проблем під час професійної діяльності в умовах невизначеності, ризиків та динамічних змін у митній сфері.

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
7 / 4	1. Організація митної справи та митної політики в Україні	Знати митну термінологію, розуміти соціально-економічну сутність митної політики держави, роль митної справи як інструменту державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	Тести, питання
7 / 4	2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Знати особливості застосування державою заходів нетарифного регулювання сфери ЗЕД, розуміти дію нетарифних інструментів, їх ефективності в українській та зарубіжній митній практиці; розуміти принципи, методи та інструменти митного регулювання.	Тести, питання
7 / 4	3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	Вивчити особливості митно-тарифного регулювання, вміння визначати фактурну та митну вартість товарів, застосування методів визначення митної вартості, знати правові аспекти визначення митних платежів та особливості їх декларування.	Тести, питання, задачі
7 / 4	4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через	Знати особливості нормативно-правового регулювання митних режимів та розуміти особливості функціонування митних режимів при	Тести, питання

	митний кордон України	різних видах переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України; демонструвати навички обґрунтування рішень щодо застосування митних режимів, особливостей митного оподаткування та здійснення митного оформлення та митного контролю.	
6 / 4	5. Митний контроль: його організація та форми	Знати організаційні засади здійснення митного контролю, послідовність стадій та форм митного контролю, демонструвати навички використання технічних та спеціальних засобів митного контролю товарів, предметів та транспортних засобів.	Тести, питання
6 / 6	6. Митне оформлення і декларування товарів	Вміти застосовувати сучасні програмні технології у процесі здійснення митного оформлення та декларування товарів і транспортних засобів, знати форми митного декларування, види декларацій та особливості їх подання та заповнення, формування та аналіз основних митних документів, які використовуються у митному адмініструванні.	Тести, питання
6 / 4	7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	Вміти застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для ідентифікації місць приховування товарів, заборонених предметів при перетині митного кордону держави, знати послідовність дій учасників митних правовідносин в процесі притягнення до відповідальності за порушення митних правил.	Тести, питання

Рекомендовані джерела інформації

1. Сучасна митна енциклопедія / за заг. ред. Д.В. Приймаценка, В.В. Ченцова. Дніпро : УМСФ, 2024. 620 с. (Серія : «Митна політика»).
2. Валігура В.А., Герчаківський С.Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. *Світ фінансів*. 2022. №3.
3. Герчаківський С.Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. *Збірник наукових праць «Економічний аналіз»*. 2022. №3.
4. Герчаківський С. Митна справа : навч. посібник. Тернопіль. 2020. 316 с.
5. Герчаківський С.Д., Герчаківська О.Я. Фіскально-правовий моніторинг судового розгляду справ про митні правопорушення. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 3. С.34-44.
6. Гребельник О. П. Митна справа : підручник / О. П. Гребельник. 5-те вид., оновл. та доповн. К. : ЦУЛ, 2019. 472 с.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X (з наступними змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
8. Легостаєва О. О. Податкова система : навч. посіб. / О. О. Легостаєва, Н. О. Гнип. 2-ге вид. Львів : Новий Світ, 2019. 228 с.
9. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур: Міжнародний документ від 18.05.1973, редакція на 26 червня 1999 року. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643
10. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21.11.1982 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267
11. Митний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 1 верес. 2021 р. К. : ЦУЛ, 2021. 289 с.
12. Методичні рекомендації для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та

страхування» / уклад. С.Д. Герчаківський, В.Й. Титор. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 54 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46337>

13. Навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С.Д. Герчаківський. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 39 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46338>

14. Наказ ДФС України від 09.06.15 № 401 «Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності». URL: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63754.html>

15. Наказ ДФС України від 16.12.2013 №804 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14>

16. Наказ ДФС України від 15.06.2012 №731 «Про затвердження Порядку відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядку обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та Розмірів відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12>

17. Наказ ДФС від 22.05.2012 № 581 «Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0916-12>

18. Наказ ДФС від 24.05.2012 № 599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>

19. Податкове та митне право України : метод. вказівки / уклад. О. І. Олійничук. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 38 с.

20. Практикум з навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С.Д. Герчаківський. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 39 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46339>

21. Сидорович О.Ю., Герчаківський С.Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. *Світ фінансів*. 2021. № 1. С. 210-226.

22. Сучасні виклики забезпечення митної безпеки в Україні : монографія / А. І. Крисоватий, Є. П. Бондаренко, В. А. Валігура [та ін.] ; за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2020. 414 с.

23. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. / С. Д. Герчаківський, В. В. Сідляр. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2020. 280 с.

24. Федотов О. П., Назарко А. А. Функціонування територіальних органів Державної митної служби України під час правового режиму воєнного стану. *Нове українське право*. 2023. №1. С. 144–151.

25. Customs Security Programme (CSP)/ Customs and Security – Taxation and Customs Union – European Union. URL: http://fiata.com/uploads/media/Customs_and_Security_-_Taxation_and_Customs_Union_-_European_Union_06.pdf.

26. Customs blueprints: path ways to better Customs URL: https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathways-better-customsen

27. Digitalization to improve tax compliance: evidence from VAT e-Invoicing in Peru / M. Bellon, J. Dabla-Norris, S. Khalid. IMF Working Paper. WP/19/31. 36 p.

28. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commission. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.

29. EU: New customs pre-arrival security and safety regime in March 2021 URL: <https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tnf-eu-new-customs-pre-arrival-security-and-safety-regime-in-march-2021.html>

30. Import and export permits. URL: <https://www.arpansa.gov.au/regulation-and->

licensing/licensing/import-export-permits.

31. Security challenges and responses : Japan Customs experience WCO Security Conference 11- 12 December 2019, Brussels, Belgium Japan Customs URL : https://na.eventscloud.com/file_uploads/1066be25a8b116a48215c5a84443da54_3.4MrTakahiroAraaki_EN.pdf

32. Customs blueprints: path ways to better Customs. URL: https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathways-better-customsen

33. Defence Export Controls. (n.d.). URL: <http://www.defence.gov.au/ExportControls/>

34. Diamond P., Mirrlees J. Optimal taxation and public production II: tax rules. Public Finance. Worth Series in Outstanding Contributions. Ed. By A. Auerbach. New York : Worth Publisher, 1999. P. 81–126.

35. Digitalization to improve tax compliance: evidence from VAT e-Invoicing in Peru / M. Bellon, J. Dabla-Norris, S. Khalid. IMF Working Paper. WP/19/31. 36 p.

36. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commission. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en.

37. EU: New customs pre-arrival security and safety regime in March 2021 <https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tmf-eu-new-customs-pre-arrival-security-and-safety-regime-in-march-2021.html>

38. Export Control. (n.d.). URL: https://www.bafa.de/EN/Foreign_Trade/Export_Control/export_control_node.html .

39. Import and export permits. (n.d.). URL: <https://www.arpana.gov.au/regulation-and-licensing/licensing/import-export-permits>

40. Japan supports WCO projects on sustainability and border security 19 February 2020 URL: <http://www.wcoomd.org/en/media/newsroom/2020/february/japan-supports-wco-projects-on-sustainability-and-border-security.aspx>

41. Fuchsa E., Novikov V., Novikov S. Improvements in Post-Release Customs Control of Goods Moved by Different Modes of Transport. *Transportation Research Procedia*. 2022. № 61. P. 200–205.

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Митна справа» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) із дисципліни «Митна справа» визначається як

середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне за поточне оцінювання по темах – мах 4 оцінки	Усний колоквіум: 5 запитань по 20 балів за кожне	Оцінка визначається як середнє арифметичне за поточне оцінювання по темах – мах 5 оцінок	2 теоретичних питання по 25 балів за кожне, задача – 50 балів	Оцінка визначається як середнє арифметичне за виконання завдань під час тренінгу	Оцінка за виконання завдання для самостійної роботи	5 теоретичних питань – 50 балів; комплексна задача – 50 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)